

Základní škola a Mateřská škola Želešice,
příspěvková organizace se sídlem
24. dubna 270, 664 43 Želešice
IČO 49459767

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Na školní rok 2025/2026

Č.j. 1021/2025
PR 05/2025

Spisový / skartační znak
1.5.1 A5

Vypracoval:

Mgr. Veronika Musilová

Schválil:

Mgr. Jana Cacková, ředitelka školy

Nabývá platnosti ode dne:

1. 9. 2025

Rozsah platnosti:

Základní škola a školní družina

Nahrazuje:

PR 05/2024

Změny ve směrnici (řádu) jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.

Cíle programu

- zvyšování sociální kompetence, posilování komunikačních dovedností, vytváření pozitivního sociálního klimatu
- podpora příjemného a vstřícného nastavení mezi žáky
- zajišťování kvalitního trávení volného času dětí díky široké nabídce kroužků
- propagování zdravého životního stylu
- rozvíjení osobnosti žáka, posilování jeho pozitivních vlastností a schopností
- zprostředkování nových informací z oblasti prevence rizikového chování jak pedagogickým pracovníkům, tak i žákům
- posilování ochoty žáků svěřovat se pedagogickým pracovníkům s nejrůznějšími problémy, především třídních kolektivů třídnímu učiteli

Důležité dokumenty a legislativa

- [zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání \(školský zákon\)](#)
- [zákon č. 284/2020 Sb. \(platný od 1. 10. 2020\), kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. \(školský zákon\), ve znění pozdějších předpisů, a zákony č. 178/2016 Sb. a 200/1990 Sb.](#)
- zákon č. 349/2020 Sb., [kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. \(školský zákon\), ve znění pozdějších předpisů](#)
- zákon 89/2012/ Sb. Občanský zákoník – „zákon o rodině“
- [novela č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání \(školský zákon\), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, vč. metodiky MŠMT](#)
- [zákon č. 562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona](#)
- [zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů](#)
- [zákon č. 379/2005 Sb. o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů](#)
- zákon č. 321/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů
- vyhláška č. 27/2016 Sb. – o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- [vyhláška č. 412/2006 Sb., vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků](#)
- zákon č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- [vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky](#)
- [vyhláška č. 147/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 73/2005 sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů s SVP a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných](#)
- metodické doporučení MŠMT č.j.: 21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků

a studentů ve školách a školských zařízeních, vč. podrobných příloh o konkrétních rizikových jevech (od 1. návykové látky až 24. sebevražedné chování); vč. potřebných příruček a šablon

- pravidla prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních za účelem zajištění jejich bezpečnosti (březen 2017)
- metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- metodický pokyn MŠMT č.j.: 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- metodický pokyn MŠMT č.j.: MSMT- 22294/2013-1 k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních
- metodický pokyn MŠMT č.j.: 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- metodické doporučení MŠMT č. j.: MSMT-6167/2025-1 pro školy a školská zařízení ke spolupráci škol a škol. zařízení s PČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality páchané na dětech a mládeži
- Školní řád platný od 1. 9. 2023
- Strategie prevence školní neúspěšnosti aktualizovaná v srpnu 2023
- Program proti šikanování (na ZŠ Želešice) aktualizovaný v červnu 2023 s přílohou Co dělat, když ... aktualizovanou v srpnu 2023
- metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (MŠMT, prosinec 2013)

Pojem „rizikové chování“

Primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže je zaměřena zejména na následující oblasti.

a) předcházení rizikovým jevům jako jsou:

- veškeré formy agrese a brutality
- šikana vč. kyberprostoru
- vulgarismy
- kouření, alkoholismus, ostatní závislosti na psychotropních látkách vč. konzumace nikotinu z nikotinových sáčků
- záškoláctví
- nomofobie, netolismus, FOMO
- rasismus, antisemitismus, extremismus, intolerance, xenofobie
- psychické krize
- rizikové sexuální chování

b) rozpoznání a zajištění včasné intervence v případech jako jsou:

- týrání a zneužívání dětí (CAN)
- šikana
- experimentování s psychotropními látkami
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- zanedbání povinné péče
- sebepoškozování, sebevražedné chování
- poruchy příjmu potravy

Zúčastněné osoby

Ředitelka školy

- zodpovídá za prevenci a řešení zjištěných projevů rizikového chování
- vytváří podmínky pro předcházení tohoto jednání např. zakotvením příslušných bodů do „Školního řádu“, spolupracuje se školním metodikem prevence a podporuje spolupráci ŠMP s třídními učiteli
- umožňuje pedagogickým pracovníkům účast na nabízených vzdělávacích kurzech a seminářích s tematikou rizikového chování
- spolu se ŠMP seznamuje pedagogické pracovníky s náplní PPŠ

Školní metodická prevence (ŠMP)

- spolupvytváří a podílí se na realizaci preventivního programu školy
- spolupracuje s třídními učiteli
- participuje na intervenci, příp. kontaktuje odpovídající odborné pracoviště, dojde-li k akutnímu výskytu rizikového chování
- účastní se schůzek s okresní metodickou prevence (Mgr. Lenkou Skácelovou)
- prostřednictvím orientačních šetření vyhledává žáky s rizikem či přímými projevy rizikového chování
- úzce spolupracuje s výchovnou poradkyní Mgr. Danou Kadlčíkovou formou osobních konzultací (společné pracoviště) při hledání vhodných variant řešení vzniklých situací ve škole
- sestavuje IVÝP s příp. problémovými žáky, nebo poskytuje tříd. učitelkám metodickou podporu k práci s tímto nástrojem MŠMT

Třídní učitelé

- v souvislosti s primární prevencí spolupracují se ŠMP, průběžně ji informují o dění ve své třídě, navštěvují doporučené výchovně vzdělávací programy
- motivují třídu k dodržování pravidel; uvážlivě využívají IVÝP
- podporují bezpečnou atmosféru ve třídě
- rozvíjejí pozitivní sociální interakce mezi žáky
- mají soustavně aktuální přehled o individuálních zvláštěnostech žáků

Všichni zaměstnanci školy

Existuje-li aktuálně podezření, nebo je dokonce přímo prokazatelné rizikového chování žáků, postupují zaměstnanci školy při řešení dané situace jednotně, a to v souladu s dokumenty uvedenými výše, akutně dle „Co dělat, když ...“. Při jakýchkoli pochybnostech je vhodné daný případ konzultovat s okresní metodickou rizikových forem chování Mgr. Lenkou Skácelovou (PPP pracoviště Sládkova 45, Brno).

Situace se řeší bezodkladně jak s žáky, tak s rodiči, rozhodně nesmí být bagatelizovány a jakékoli rizikové chování nesmí být tolerováno. V průběhu řešení i při uzavírání případu je kladen důraz na důsledné dodržení ujednaných kroků. Škola dodržuje ohlašovací povinnosti vyplývající ze zákona.

Realizace

Do výuky jednotlivých předmětů, zvláště **Vz, Vo, Prv, Př, VI, PŘ, Ch, Tv, ICT a třídnických hodin**, jsou systematicky zařazeny etická, právní a dopravní výchova, stejně jako výchova ke zdravému životnímu stylu, a to s využitím aktivizujících metod a skupinové práce. Informace o psychotropních látkách a rizikovém chování obecně jsou dětem předkládány průběžně s ohledem na věk tak, aby si postupně utvářely vlastní postoj a na základě svých vědomostí nepodceňovaly rozmanitá nebezpečí spojená s danou problematikou.

Metody práce:

tradiční metody (výklad, předávání informací)

vyhledávání informací žáky, jejich zpracování a předávání spolužákům

skupinová práce

práce s emocemi

přednášky, besedy, interaktivní programy

podchycování zájmu žáků v různých směrech

projektové vyučování

Rozvoj kompetencí na I. stupni:

- odlišovat rozdílnost komunikace mezi dětmi a s dospělými
- chápat rodinu jako zázemí a útočiště
- umět se projevit asertivně v kontaktu s cizí osobou
- mít zažité základní hygienické návyky
- organizovat si efektivně volný čas
- umět řešit konkrétní problémové situace
- rozlišit léky a návykové látky

Rozvoj kompetencí na II. stupni:

- pojmenovat základní psychotropní látky, znát jejich účinky na člověka,
orientovat se v trestně právní problematice těchto látek
- zvládat vhodné způsoby chování a komunikace v různých život. situacích
- znát významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí

- komunikovat se specializačními službami – linky důvěry, krizová centra
- správně se rozhodovat, dokázat odmítnout
- umět zhodnotit vhodné a nevhodné životní návyky
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- umět se bránit různým formám násilí či bezpráví
- nenásilným způsobem řešit spory se spolužáky
- respektovat odlišné názory a zájmy jiných lidí

Přehled aktivit

září / říjen:

- slavnostní zahájení školního roku a uvítání prvňáčků
- Festival vědy (obě IV. tř.)
- sportovní dvacetiminutovky před vyučováním (zájemci dobrovolně)
- focení prvňáčků
- Pěšky do školy (celá škola)
- přespolní běh Memoriál Z. Dvořáka (okresní akce)
- Vstupy do škol – Čas a lidský život (tř. II., IV.A, V., VIII.)
- Arboretum Brno (III. B, VI. tř.)
- Zvol si info – dezinformace a mediální gramotnost (VII. a VIII. tř.)
- Dopravní výchova ve škole i na dopravním hřišti (2x obě IV. tř.)
- projekt 72 hodin
- beseda KJM Brno (IX. tř.)
- ČT studio Brno (VI. tř.)
- beseda s výsadkářem (II. stupeň)

listopad / prosinec:

- „Dr. Zdědil a pan Zdražil“ - Lipka (VIII. tř.)
- „Robinsonem na Jezírku“ – Lipka (II. a obě III. tř.)
- ČT studio Brno (obě IV. a V. tř.)
- VIDA centrum Brno (VI.-VIII. tř.)
- návštěva Veletrhu SŠ (IX. tř.)
- beseda KJM Brno (IV.A a VIII. tř.)
- Vstupy do škol – „Poselství křesťanských Vánoc“ (obě I. tř.)
- Zvol si info – dezinformace a mediální gramotnost (VII. a VIII. tř.)
- vánoční dílny ve škole
- třídní vánoční besídky

leden / únor:

- lyžařský výcvikový kurz (II. stupeň - přednostně žáci VII. třídy)
- „Mravencovo desatero“ – Lipka (obě I. tř.)
- „Zvířata v zimě“ – Lipka (obě III. tř.)
- škola v přírodě

březen / duben:

- „Čím se živí“ – ZOO Brno (VII. tř.)
- „Mise pro šest nohou“ – Lipka (VI. tř.)
- Svět kolem nás (II. stupeň)
- „Když se řekne sex“ – Lipka (VIII. tř.)

květen / červen:

- Školní akademie
- Planeta 3000 (II. stupeň)
- Památník Lidice (VII.-IX. tř.)
- „Nenechme si vodu utéct“ – Lipka (XI. tř.)
- „Není včela jako včela“ – Lipka (obě IV. tř.)
- „Potkali se v kompostu“ – Lipka (obě I. tř.)
- focení tříd
- projekt devátáci učí prvňáky
- výlety jednotlivých tříd
- slavnostní zakončení školního roku, rozloučení s devátáky

průběžně:

utváření a zachovávání podmínek konceptu Aktivní škola;

úkoly k Recyklohraní;

exkurze a přednášky tematicky *k výuce, k problematice rizikového chování* či k tematice wellbeingu - výukové programy od Zvol si info, Etické dílny, Pochodeň, PČR, Podané ruce aj.;

návštěvy kulturních představení v budově školy i mimo ni, recitační soutěž, plavecký výcvik pro žáky II. a III. třídy, olympiády a soutěže z vybraných předmětů, různorodý program ve ŠD (organizován vychovatelkami či přizvanými externisty) apod.

V rámci výchovy ke zdravému způsobu života a ochraně životního prostředí se ve škole třídí papír a plast, jsou k dispozici také nádoby vybité monočlánky.

„Ovoce a zelenina do škol“ a „Mléko do škol“ – projekty rozšiřující žákům I. stupně pohled na možnosti zdravého stravování

Volnočasové aktivity (kroužky) v nabídce školy v září 2025; není-li uvedeno jinak, týkají se obecně

žáků I. stupně:

- keramika (I.-VI. tř.)	- volejbal (IV. – IX. tř.)
- věda nás baví	- florbal
- všesportovní příprava	- angličtina
- sportovní gymnastika a tanec (I.-VI. tř.)	- výtvarkohaní

Školní parlament (ŠP)

ŠP má svá pravidla vycházející z Řádu ŠP. Především jde o seskupení ve třídách zvolených žáků, kteří mají možnost aktivního zapojení do života školy a rozhodovacích procesů. Zástupci ŠP ideálně setrvávají ve své funkci 4 roky, tj. po dobu docházky na I. a poté na II. stupni kvůli plynulému navazování na činnost v předchozích letech. Zasedání ŠP svolávají předsedající za součinnosti s koordinátorkou (a ŠMP v jedné osobě). Schůzky jsou naplánovány již tradičně z prvního zasedání a členům budou vždy aktuálně připomínány. Jednání se většinou týkají možností zpestření všední školní rutiny – tematické dny, vybavení prostor školy. V plánu je jednoznačně opakování loni úspěšné valentýnské pošty. Vzhledem k účasti školy v projektu Vylepši si školu bude mít ŠP určitě o čem rokovat. Na základě přístupu předsedajících deváťáček na první schůzce se koordinátorce jeví výhled na činnost ŠP velmi slibně.

NNTB

Škola je registrována v projektu „Nenech to být“, který je opět nezbytné žákům i rodičům připomenuto. Na webu <https://www.nntb.cz>, je k dispozici také poradenská „rodičovská linka“ a doplňující mobilní aplikace.

Schránka důvěry

je zavěšena v 1. patře školy naproti ředitelny. Žáci mají možnost tajně se svěřit v případě nepříjemné situace, pocitu ohrožení, nespokojenosti apod. Klíč od schránky je v péči školní metodičky prevence a výchovné poradkyně.

Elektronicky lze jakékoli **výukové či výchovné problémy sdělit** na e-mail kteréhokoli pedagoga. E-mailové kontakty vyučujících jsou uvedeny na stránkách školy (dle klíče prijmeni@skolazelesice.cz). Kontakty jsou určeny žákům i rodičům, kteří mají jakýkoli problém a rádi by jej neprodleně konzultovali, dále také všem těm, kteří si všimnou některé z forem rizikového chování a není jim daná situace lhostejná.

Systematický monitoring

Informace od pedagogů

Na základě diskuzí na poradách učitelů, na pedagogických radách i průběžně při běžném hovoru hodnotí pedagogičtí pracovníci situaci v oblasti projevů rizikového chování na škole. Mezi několika žáky je zřejmá jistá nevraživost. Proto je nezbytné neustále sledovat příp.

známky rizikového chování mezi spolužáky jak během vyučování, tak na všech akcích pořádaných školou.

Třídnické hodiny se konají jednou měsíčně v V. - IX. třídě. Náplní třídnických hodin jsou kromě příslušné třídnické agendy především témata směřující k prevenci projevů rizikového chování, nebo

reagují na aktuální problémy ve třídním kolektivu, či ve škole. Obdobnou funkci plní třídnické chvíle u nižších ročníků. V případě jakéhokoli problému se mu, dle uvážení, může TU věnovat neprodleně, nebo právě až ve vyhrazeném čase s větším odstupem.

Informace od rodičů

Rodiče žáků mohou využít osobní, písemnou, telefonickou nebo elektronickou formu komunikace s třídními učiteli, vedením školy a dalšími pedagogy. Informace a kontakty jsou uvedeny

na webových stránkách školy a v systému Bakaláři. Pravidelně se konají třídní schůzky, hovorové hodiny a prvostupňové trojlístky (tripartity). Data a časová rozmezí jsou uveřejněna v systému Bakaláři hned od přípravného týdne v srpnu. V případě potřeby je možné za účelem setkání využít prostředí Teams. Škola spolupracuje se Sdružením rodičů a přátel školy při ZŠ Želešice (SRPŠ). Pravidelně se schází Školská rada.

Informace od žáků

Kromě třídnických hodin jsou informace od žáků získávány také na setkáních Školního parlamentu se ŠMP, příp. s vedením školy, nebo s dalšími pedagogickými pracovníky školy. Žáci budou poučeni třídními učiteli o funkci schránky důvěry a NNTB (viz výše). Projevy rizikového chování jsou v případě potřeby diskutovány a řešeny kterýmkoli pedagogickým pracovníkem v průběhu vyučování i na školních akcích, závažnější případy však raději bývají přenechány k řešení poradenskému pracovišti (VP+ŠMP). Škola využívá i dotazníkového šetření pomocí dotazníků sestavených ŠMP. Nonverbálně získávají pedagogové informace od žáků pozorováním jejich chování v situacích jako např. skupinová práce, trávení přestávek, chování mimo školní budovu na exkurzích a výletech apod. Možná rizika v chování žáků průběžně vyhodnocují, i pouhé náznaky rizikového chování neprodleně sdělují ŠMP a vedení školy.

Spolupráce s rodiči

Rodiče budou srozumitelně informováni o veškerém dění ve škole, o prospěchu a chování jejich dětí. Prostřednictvím webové stránky školy www.skolazelesice.cz a systému Bakaláři jsou na začátku školního roku informováni o potřebných telefonních číslech, o hovorových hodinách apod. Mají možnost komunikovat s vyučujícími elektronickou poštou, protože každý učitel má vlastní e-mailovou adresu (dle klíče prijmeni@skolazelesice.cz). Směrodatným dokumentem je pro žáky I. třídy žákovská knížka - deníček v papírové podobě sloužící k oboustranné komunikaci. Důležitou úlohu v rámci komunikace zastává systém Bakaláři, při omlouvání absencí konkrétně aplikace Komens. Bakaláři tímto plnou měrou zastávají bývalou žákovskou knížku (omluvenky, sdělení, klasifikace). Rodiče se dále mohou pravidelně informovat na své dítě na třídních schůzkách, nebo během hovorových hodin (viz Bakaláři), ve čtvrtletí a tříčtvrtletí proběhnou především ve třídách I. stupně tzv. trojlístky, možné je také sjednat si libovolný termín soukromě s požadovaným vyučujícím. Vystane-li s žákem jakýkoli problém, škola okamžitě vyrozumí rodiče buď prostřednictvím systému Bakaláři, e-mailem, telefonicky či doporučeným dopisem. Rodiče byli na prvních třídních schůzkách dne 9. září vyzvaní k seznámení se Školním řádem, který je v plném znění dostupný na webových stránkách školy. O dalších materiálech souvisejících s plněním PPŠ jsou průběžně informováni také prostřednictvím webu školy, na nástěnce Komens v systému Bakaláři, příp. e-maily, či při soukromých konzultacích.

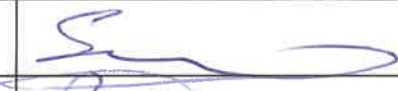
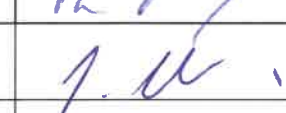
Mgr. Veronika Musilová, školní metodička prevence

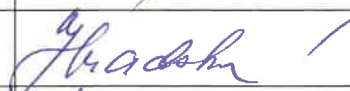
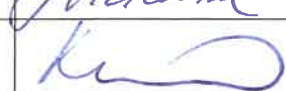
ZÁKLADNÍ ŠKOLA
A MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽELEŠICE,
příspěvková organizace
24. dubna 270, 664 43 Želešice
IČO: 49459767 ©

Mgr. Jana Cacková, ředitelka školy

Seznámení se směrnicí – podpisy zaměstnanců školy

PŘÍJMENÍ JMÉNO	PODPIS
ZŠ, ŠD + ASISTENTI	
BOGNEROVÁ Iveta	Bogner
ČUPEROVÁ Michaela	Čup
DVOŘÁKOVÁ Zuzana	Dvř
DRÁPALOVÁ Lenka	Drápalová
FRIŠOVÁ Hana	Frišová
GAJDOŠOVÁ Pavlína	Gajdošová
HAMRLOVÁ Libuše	Hamrlová
HOFMANOVÁ Ilona	Hofman
HOLČAPKOVÁ Terezie	Holčapková
HORKÁ Lydie	Horká
HRABÍKOVÁ Veronika	Hrabíková
JOUKLOVÁ Pavlína	Jouklová
KADLČÍKOVÁ Dana	Kadlčíková
KAFOŇKOVÁ Michaela	Kafoňková
KOUPIL Petr	Koupil
KUSÁKOVÁ Irena	Kusáková
LACKOVÁ Antonia	Lacková
MOŠŤKOVÁ Lenka	Mošťková
MUSILOVÁ Veronika	Musilová
OBROVÁ Kateřina	Obrová
PLISKOVÁ Lucie	MD

PŘÍJMENÍ JMÉNO	PODPIS
SCHIMMEROVÁ Iveta	
ŠPIRIT Michal	
ŠTURSA Vojtěch	
ŠTĚPÁNKOVÁ Hana	
TOUŠKOVÁ Eva	
WOJTKOVÁ Jindra	
ZEMANOVÁ Aneta	MD

PROVOZNÍ ZAMĚSTNANCI	
BEŇOVÁ Jitka	
HRADSKÁ Martina	
KOPÁČOVÁ Ivona	
KOVÁŘ Karel	
KŘÍŽOVÁ Marta	
LÖVOVÁ Jarmila	
NAVRÁTILOVÁ Vladimíra	
PETRÁKOVÁ Lenka	
PRŮCHA Petr	

KISLINGER KRISTINA

